

RADA OCHRONY PRACY

przy Sejmie

STANOWISKO RADY OCHRONY PRACY

w sprawie programów profilaktyki zagrożeń zdrowia w strategii przedsiębiorstwa

Na posiedzeniu 17 czerwca 2019 r. Rada Ochrony Pracy wysłuchała informacji na temat programów profilaktyki zagrożeń zdrowia w strategii przedsiębiorstw, przedstawionych przez Państwową Inspekcję Pracy i Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy.

Państwowa Inspekcja Pracy zaprezentowała zagadnienia profilaktyki zagrożeń zdrowia w miejscu pracy zarówno w działaniach kontrolnych, jak i prewencyjnych. Kontrolowane są w szczególności działania związane z zapewnieniem pracownikom profilaktycznej opieki medycznej. Do najczęściej występujących w tym zakresie nieprawidłowości należą: brak ważnego orzeczenia lekarskiego (w 2018 r. stwierdzony w 13 961 przypadkach), zbyt ogólne opisy zagrożeń bądź charakteru pracy w skierowaniach na badania lekarskie (5135 przypadków), nieprawidłowe korzystanie przez pracodawców z możliwości niekierowania na badania wstępne (383 przypadki), a także niepokrywanie przez pracodawców kosztów badań profilaktycznych i przenoszenie ich na osoby zainteresowane podjęciem pracy lub pracowników (207 przypadków). Poza działaniami kontrolnymi Państwowa Inspekcja Pracy prowadzi działania prewencyjne i promocyjne, które motywują i wspierają pracodawców w podnoszeniu poziomu bezpieczeństwa pracy, w szczególności przez diagnozowanie oraz eliminowanie lub ograniczanie zagrożeń zawodowych do poziomu akceptowalnego. Cenną inicjatywą jest konkurs „Pracodawca – Organizator Pracy Bezpiecznej”, którego laureaci zapewniają pracownikom nie tylko bezpieczeństwo, ale realizują też programy prozdrowotne mające na celu zwiększenie świadomości pracowników o znaczeniu dla utrzymania zdrowia regularnych badań lekarskich oraz zdrowego trybu życia.

Z informacji przedstawionej przez Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy wynika, że celowe jest szersze spojrzenie na zdrowie pracujących, niż ograniczone tylko do obowiązków prawnych. Dotyczy to w szczególności zwrócenia uwagi na ich ogólny stan zdrowia i jego determinanty. Mają one bowiem zasadniczy wpływ na indywidualną zdolność do pracy. Według danych GUS prawie połowa osób pracujących

w Polsce (46%) odczuwa długotrwałe (tj. trwające przez co najmniej 6 miesięcy) problemy zdrowotne, które mogą obniżać wydajność pracy i powodować wcześniejsze odejście z rynku pracy. Badania wykazują, że przedsiębiorstwa mogą oddziaływać na zdrowie i styl życia pracujących przez uwzględnienie w swoich strategiach programów profilaktyki zagrożeń zdrowia. W programach tych należy zwrócić uwagę na promocję zachowań prozdrowotnych także w życiu prywatnym oraz na okresowe badania lekarskie, które także w opinii pracujących mają istotny wpływ na ich zdolność do pracy. Ponadto uwzględnić należy potrzeby różnych grup osób (np. osób w różnym wieku lub wykonujących prace o różnym charakterze). W informacji Centralnego Instytutu Ochrony Pracy – Państwowego Instytutu Badawczego przedstawiono również przykłady realizowanych w przedsiębiorstwach programów promocji zdrowia, które mogą stanowić przykłady dobrych praktyk w tym zakresie.

W dyskusji zwrócono uwagę na znaczenie zaangażowania pracodawców wspólnie z pracownikami w identyfikowanie i eliminowanie zagrożeń dla zdrowia w miejscu pracy, które, jak wskazują przykładowo doświadczenia General Electric Power w Elblągu, skutkuje nie tylko poprawą stanu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia, ale również ograniczeniem fluktuacji pracowników i wzrostem ich efektywności w pracy.

Po wysłuchaniu przedstawionych informacji i w wyniku dyskusji Rada stwierdza, że programy profilaktyki zagrożeń zdrowia mogą odegrać istotną rolę w kształtowaniu stylu życia pracujących i wpływać na poprawę ich stanu zdrowia, a tym samym na indywidualną zdolność do pracy. W związku z tym Rada uznaje za celowe:

1. Podjęcie działań zmierzających do rozszerzenia zakresu obowiązkowych badań okresowych o badania umożliwiające rozpoznawanie najczęściej występujących chorób cywilizacyjnych (cukrzyca, nadciśnienie, otyłość).
2. Intensyfikację działań skierowanych na promocję programów profilaktyki zagrożeń zdrowia jako elementu strategii przedsiębiorstwa.

**Przewodniczący
Rady Ochrony Pracy**

Poseł Janusz Śniadek

Warszawa, dnia 2 lipca 2019 r.